

รูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

Participatory Knowledge Management Model at Group 8 of General Education Division in PhraPariyattitham Schools

พระประดิษฐ์ อินทิบาล*

บทคัดย่อ

รูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ระยะเวลา 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน ประจำอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 38 โรงเรียน เป็นผู้บริหาร 38 รูป และครูอาจารย์ 131 รูป / คนรวมกลุ่ม ตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 169 รูป / คน ระยะเวลา 2 ผู้ให้ ข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน ระยะเวลา 3 ผู้ให้ข้อมูลการประเมินความ เหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรง ภูมิ (Connoisseurship) จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การ สัมมนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) และการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดย ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป และค่าความ เชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.896 สถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการ ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธี การสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
2. หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี
3. สามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการแสวงหาความรู้

*หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ลงมา คือ ด้านการสร้างความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. รูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย 2 ตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์กัน คือ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมใน 5 ด้าน และองค์ประกอบการบริหารจัดการความรู้ใน 5 ด้าน

5. ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร, การจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วม, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

The research entitled, “Participatory Knowledge Management Model at Group 8 of General Education Division in Phra Pariyattitham Schools”, aimed 1) to study the state of the participatory knowledge management at group 8 of General Education Division in Phra Parityattitham Schools, 2) to create the participatory knowledge management model for the group 8 of General Education Division in Phra Pariyattitham schools, and 3) to evaluate the participatory knowledge management model at group 8 of General Education Division in Phra Pariyattitham schools.

The samples used in the first period of this research were 169, i.e. 38 administrators, and 131 teachers who were teaching at the group 8 of

General Education Division in Phra Pariyattitham Schools in the academic year of 2014. While in the second period of this research, the 9 informants were invited to participate in a focus group discussion. And in last period, the 20 experts were invited to be as the informants for evaluation.

The instruments used in this research were the questionnaire, focus group discussion, and the evaluation by the experts. In the quality test, the only items of questionnaire with above .50 value of the IOC were acceptable, and in the reliability test, Cronbach’s alpha value was rated at .896. The statistics used for quantitative data analysis in this research were percentage, mean, and standard deviation. In addition, the content analysis was employed for the qualitative data which were concluded from the experts’ suggestions.

The research findings revealed that

1. The state of the participatory knowledge management at group 8 of General Education Division in Phra Pariyattitham Schools overall were at high level. Especially, the knowledge search aspect was at the highest level; the knowledge construction aspect was at the lower, and the lowest level was the learning exchange aspect.

2. The participatory knowledge management model for the group 8 of General Education Division in Phra Pariyattitham schools consisted of 2 variables that were relevant to each other, i.e. the 5 participatory factors and the 5 knowledge management factors.

3. The results of evaluation for the appropriate and possible participatory management

model for the group 8 of General Education Division in PhraPariyattitham schools overall were at the highest level, while each aspect was found at the highest level, as well.

Keywords : Administrative Model, Participatory Knowledge Management, PhraPariyattitham School

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (2553 : 5) ได้กล่าวถึงเป้าประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า 1) ผู้เรียนเป็น ศาสนทายาทที่เปลี่ยนปัญญาพุทธธรรมและมีคุณลักษณะปรีดีสามัญตามทีพึงประสงค์ 2) ระบบการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีคุณภาพ มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของสังคม 3) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของโลก 4) พระพุทธศาสนามีความเจริญงอกงาม สังคมเข้มแข็งอุดมปัญญาพุทธธรรม และจากการพรรณนาถึงกิจกรรมในห้องเรียนจะเห็นว่า โอกาสของนักเรียนที่จะได้มีปฏิกริยากับการเรียนการสอน โดยใช้เวลา สามารถทางสมองอย่างเต็มที่ นักเรียนต้องฟังหรือทำงานในเรื่องราวอย่างซ้ำๆ ไม่สามารถพัฒนาต่อการคิดค้นของเด็ก ซึ่งทราบกันดีว่าส่วนของสมองที่เรียกว่า Meegoon จะถูกเราก็อต่อเมื่อมีสิ่งใหม่เข้ามา แต่สิ่งทีนักเรียนเรียนในโรงเรียนสิบสองปีก่อนนั้นจะไม่ (เกิดสิ่งใหม่ขึ้นได้รูปแบบการเรียนการสอนวิธีสอน เทคนิคและทักษะการสอน นวัตกรรมการสอน และการวิจัยทางการเรียนการสอนจึงนับเป็นศาสตร์ทางการสอนที่ช่วยให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (ทิศนา แคมมณี. 2552 : 480) การจัดการความรู้คือ เครื่องมือพัฒนาผลงานของบุคคล

องค์กร เครือข่าย และพัฒนาสังคมในภาพรวมในยุคสังคมเศรษฐกิจบนฐานความรู้การปฏิรูปการศึกษามุ่งเน้นสู่การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลผู้เรียน ให้มีความหลากหลายในวิธีการ ซึ่งแนวคิดของการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆ เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพของการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการเรียนการสอนเน้นที่ตัวผู้เรียนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคนในการเรียนการสอนผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกลองที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง การเรียนการสอนแบบบูรณาการ คือการเชื่อมโยงรวมทั้งสอดแทรกเนื้อหาทักษะกระบวนการ ทักษะปฏิบัติของสาระเรียนรู้ต่างๆ กับหัวเรื่องที่ต้องการสอนอย่างเหมาะสม หรืออย่างสมดุลหรืออย่างสมบูรณ์การเชื่อมโยงดังกล่าวเป็นการพัฒนาของปัญญา (Multiple Intelligences) (พิมพันธ์ เดชะคุปต์และคณะ. 2553 : 15 ; ชีระ บุญเจริญ. 2554 : 142 ; สันติ บุญภิรมย์. 2552 : 148 ; กาญจน์ เรืองมนตรี และชรินทร์ นามวรรณ. 2554 : 26 ; คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2552 : 98).

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้รับการยอมรับและมีบทบาทมากขึ้นโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาของชาติโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีส่วนในการตอบสนองนโยบายของการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนให้ทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ทัดเทียมกันตามแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาอย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาในการจัดการบริหาร

อาทิยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามระบบหรือเป็นไปตามระบบโรงเรียนที่ดีส่วนใหญ่จัดตามอัตภาพขาดความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น บุคลากรอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ กรมการศาสนาจึงเห็นความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐและคณะสงฆ์ (พระราชวรมนู, 2551 : 35)

การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างรากฐานอันมั่นคงต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนา เพราะการที่พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ทรงภูมิธรรมและเป็นผู้ถ่ายทอดปัญญาของประชาชนอย่างแท้จริงดังนั้นการจัดการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรของไทยจึงมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดกายวาจาให้เรียบร้อยอบรมจิตใจให้เป็นสมาธิและอบรมปัญญาให้รู้แจ้งตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและจัดให้มีการศึกษาบาลีเพื่อเป็นความรู้ในการค้นคว้าและการดำเนินงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้พัฒนามาเป็นลำดับปัจจุบันการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้รับการยอมรับและมีบทบาทมากขึ้นโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาของชาติโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีส่วนในการตอบสนองนโยบายของการศึกษาระดับพื้นฐานของปวงชนให้ทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ทัดเทียมกันตามแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาอย่างใดก็ตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาในการจัดการบริหารอาทิยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามระบบหรือเป็นไปตามระบบโรงเรียนที่ดีส่วนใหญ่จัดตามอัตภาพขาดความพร้อมในด้านต่างๆเช่นบุคลากรอาคารสถานที่อุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆกรมการศาสนาจึงเห็นความจำเป็นที่ต้อง

ทำการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐและคณะสงฆ์(พระราชวรมนู, 2551 : 35)

ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีปัญหาสำคัญหลายประการกล่าวคือ ด้านบุคลากรพบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษายังขาดแคลนครูที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติที่เหมาะสมในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนก็ยังคงขาดแคลนเป็นจำนวนมากเช่นกันด้านอาคารสถานที่มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งไม่มีอาคารเรียนเป็นของตนเองรวมทั้งปัญหาด้านการบริหารงานของโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและพบว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไม่มีบุคลากรประจำครูผู้สอนเป็นเพียงแต่จ้างสอนเป็นชั่วคราวซึ่งทำให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนบุคลากรผู้สอนบ่อยครั้งขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่ำอุปกรณ์การเรียนการสอนขาดแคลนไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควรโดยเฉพาะสมุดหนังสือวัสดุครุภัณฑ์โต๊ะเก้าอี้สำหรับนักเรียนยังไม่เพียงพอกับพระภิกษุสามเณรที่มาศึกษาจะเป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษายากจนจึงต้องมาขอเรียนซึ่งขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาทุกๆด้านในด้านการเรียนการสอนนั้นในภาคเช้าจะเรียนธรรม-บาลีสั้นภาคบ่ายจะเรียนวิชาสามัญเช่นคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์เป็นต้นปัญหาดังกล่าวข้างต้นนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องหาทางแก้ไขเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพ (พระมหาสุทนต์ อากาศโร, 2549 : 13)

จากความสำคัญและปัญหาในการดำเนินการบริหารการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ว่าได้มีการปฏิบัติงานการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีสภาพ

ปัญหาอุปสรรคและความต้องการอย่างไรบ้างเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาให้การจัดการความรู้สู่การปฏิบัติในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาไปสู่การพัฒนางานการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นมีความน่าเชื่อถือ มีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงของโรงเรียนพระปริยัติธรรมมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ใหม่ในด้านเทคนิค วิธีการ การประยุกต์ใช้ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา กระบวนการบริหารการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย
 - 1.1 ด้านการแสวงหาความรู้
 - 1.2 ด้านการสร้างความรู้
 - 1.3 ด้านการจัดเก็บความรู้
 - 1.4 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 1.5 ด้านการระบุนความรู้

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการศึกษารายกรณี

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนประจำอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 38 โรงเรียนเป็นผู้บริหาร 38 รูป/คน และครูอาจารย์ 264 รูป/คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 302 รูป/คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลศึกษารายกรณีได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนประจำอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ในปีการศึกษา 2558 ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 โรงเรียนรวมโรงเรียน ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

ระยะที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ โดยการวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป / คน

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบ ฯ เป็นการวิจัยแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ชำนาญการ จำนวน 10 รูป/คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คนรวมทั้งสิ้น 20 รูป/คน

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพรูปแบบการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

1. ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 169 คน ส่วนมากเป็นตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 77.5 และประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.1

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการแสวงหาความรู้รองลงไป คือ ด้านการสร้างความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการแสวงหาความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และ แหล่งเรียนรู้รองลงไป คือการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มี การพัฒนาบุคลากร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนให้ขวัญกำลังใจและเสนอแนะองค์ความรู้

2.2 ด้านการสร้างความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกระตุ้นให้บุคลากรทุกหน่วยงานสร้างองค์ความรู้อย่างมั่นคงจากการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานเครือข่ายหรือชุมชน ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา รองลงไป คือสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ในการจัดการความรู้ที่เหมาะสมภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกภาคส่วนในความคิดสร้างสรรค์ ความคิดนอกกรอบ และมีการทำงานเป็นทีม

2.3 ด้านการจัดเก็บความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหาและรวบรวมองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ หลากหลาย พร้อมในการบริการแก่สังคม ชุมชนอย่างเป็นปัจจุบัน รองลงไป คือการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามา

มีส่วนร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

2.4 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูมีส่วนร่วม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รองลงไป คือสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการความรู้ อย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสร้างบรรยากาศ ในการทำงานในสถานศึกษาในลักษณะเพื่อนร่วมงานที่ดีและเป็น กัลยาณมิตร

2.5 ด้านการระบุน้ำความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายในการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วม กับบุคลากรทุกฝ่าย รองลงไป การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมการจัดการความรู้ตามความเหมาะสมของ แต่ละงานอย่างมีระบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วม ในการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร แกนกลาง

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในเขตจังหวัดหนองคาย

รูปแบบการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วย 2 ตัวแปรซึ่งมีความสัมพันธ์กัน คือ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมใน 5 ด้าน คือ ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 5) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และองค์ประกอบการบริหารจัดการความรู้ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการแสวงหาความรู้ 2) ด้านการสร้างความรู้ 3) ด้านการจัดเก็บความรู้ 4) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) ด้านการระบุน้ำความรู้

ผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องเกี่ยวกับองค์ประกอบของร่างรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบองค์ประกอบสามารถนำไปเป็นรูปแบบองค์ประกอบหรือไม่ พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบของการประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 โดยค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.78 ถึง 1สามารถนำไปเป็นรูปแบบองค์ประกอบได้

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.44) และด้านความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.37) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นย่อยพบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกเป็นรายด้าน

ด้านความเป็นไปได้ รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ($\bar{x} = 4.95$, S.D. = 0.22) รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้ ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = 0.37) และมีความเป็นไปได้ที่สถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8จะนำรูปแบบนี้ไปใช้ ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ด้านความเหมาะสม รูปแบบได้ระบุองค์ประกอบการพัฒนาของรูปแบบได้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.90$, S.D. = 0.31) รูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.44) และการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมได้รับการพัฒนาความรู้ตลอดเวลา มีการวิเคราะห์ความต้องการของสังคมชุมชนและท้องถิ่น มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และเป้าหมายในการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมกับบุคลากรทุกฝ่าย และกำหนดรูปแบบกิจกรรมการจัดการความรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละงานอย่างมีระบบสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอุทัย วรธนทอง (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามสถานภาพของครู อายุ ประสบการณ์ในการทำงานพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา ลือปัญญา(2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง

รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียง กรณีศึกษา ตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า 1. จากการศึกษาสภาพมีศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงในพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ 4 บ้านวังจานมี 3 ศูนย์การเรียนรู้ หมู่ 13 บ้านวังใหม่ มี 1 ศูนย์การเรียนรู้ และหมู่ 16 บ้านวังเหนือมี 3 ศูนย์การเรียนรู้ และศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงด้านเกษตรผสมผสานมีจำนวน 7 ศูนย์การเรียนรู้คือ 1) การทาเกษตรผสมผสาน 2) การเพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว 3) การปลูกสมุนไพร 4) การปลูกยางพารา 5) การปลูกต้นไม้ 6) การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคขุน และ 7) การเลี้ยงปลาซึ่งมีสภาพที่พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ แต่ยังไม่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพียงพอทำให้ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเหมาะสม ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงยังขาดองค์ประกอบในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในเรื่องของภูมิทัศน์ เรื่องการบริการ และยังไม่มียี่หอ้งน้ำ เป็นต้น ศูนย์การเรียนรู้ประเภทบุคคลหรือภูมิปัญญาเป็นความรู้ฝังลึกในตัวบุคคล (Tacit-Knowledge) ยังขาดการถอดองค์ความรู้ให้เป็นความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) สามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย 2. รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียง กรณีศึกษา ตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ทั้งมีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และมีความถูกต้องอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 องค์ประกอบคือ 1) การวิจัยแบบมีส่วนร่วม 6 ขั้นตอน 2) การดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 15 กิจกรรมย่อย 3. ผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียง กรณีศึกษาตำบลนาข่า

อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีความเหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อม ผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 1) มีความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด 2) มีการปฏิบัติพฤติกรรมตามตัวชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงอยู่ในระดับดีมาก 3) มีองค์ประกอบอยู่ 2 องค์ประกอบคือ การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) 6 ขั้นตอน และการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 18 กิจกรรมย่อย 4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการดำเนินการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียง กรณีศึกษาตำบลนาข่า อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียงของผู้ร่วมวิจัยทั้งในส่วนของหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้และผู้บริหารสถานศึกษา ครูและตัวแทนนักเรียนของโรงเรียนมีความพึงพอใจในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายด้านพบว่า 1) ด้านการระบุนความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วม ในการศึกษาและวิเคราะห์ ความต้องการของ สังคม ชุมชนและท้องถิ่น รองลงไป การมีส่วนร่วม ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และเป้าหมายในการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมกับบุคลากรทุกฝ่าย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นำการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมการจัดการความรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละงานอย่างมีระบบ 2) ด้านการพัฒนาความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนให้ขวัญกำลังใจและเสนอแนะองค์ความรู้เพื่อกระตุ้น ระดมสมองและ เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม มากยิ่งขึ้น รองลงไป คือ การมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศ

การเรียนรู้และ แหล่งเรียนรู้และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ มี การพัฒนาบุคลากร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามความเหมาะสม 3) ด้านการจัดการความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการการจัดหาและรวบรวมองค์ความรู้อย่างเป็นระบบหลากหลาย พร้อมในการบริการแก่งสังคม ชุมชนอย่างเป็นปัจจุบัน รองลงไป คือการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา 4) ด้านการเข้าถึงความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดนอกกรอบและมีการทำงานเป็นทีม รองลงไป คือ การมีส่วนร่วมในการมีกระบวนการของการพัฒนาบุคลากร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีส่วนร่วมให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ใ้รู้ ใ้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามี การกำหนดส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดการความรู้ที่เหมาะสมภายใต้ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 5) ด้านการสร้างความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ในการจัดการความรู้ที่เหมาะสมภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รองลงไป คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกภาคส่วนในความคิดสร้างสรรค์ ความคิดนอกกรอบและมีการทำงานเป็นทีม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดการแสวงหา องค์ความรู้ใหม่มาใช้ในสถานศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา 6) ด้านการแบ่งปันความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ

ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการทำงานในสถานศึกษาในลักษณะเพื่อร่วมงานที่ดี และเป็นกัลยาณมิตร รองลงไป คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ บุคลากรในสถานศึกษาได้ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมในระดับการศึกษา ที่สูงกว่าเดิม โดยลดขั้นตอนหรือเงื่อนไขต่างๆที่เป็นอยู่ในระบบและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีอิสระในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับองค์กร 7) ด้านการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ทำให้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของงานโดยเกิดจากการเรียนรู้ จากการสร้างความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ใหม่ หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง รองลงไป คือ องค์กรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆอย่างหลากหลายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8 ควรมีนโยบายให้สถานศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

2. จากสรุปผลการวิจัยที่ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่เชื่อมั่นได้ว่ามีความเหมาะสม มีประโยชน์และเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหาที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนถือได้ว่าอาศัยการบริหารจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งสถานศึกษาควรนำรูปแบบจากการวิจัยไปดำเนินการปรับใช้ในการบริหารวิชาการต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ด้านการแสวงหาความรู้ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนให้ขวัญกำลังใจและเสนอแนะองค์ความรู้
2. ด้านการสร้างความรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควร มีการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการให้มีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกภาคส่วนในความคิดสร้างสรรค์ ความคิดนอกกรอบและมีการทำงานเป็นทีม
3. ด้านการจัดเก็บความรู้ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

4. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสร้างบรรยากาศ ในการทำงานในสถานศึกษา ในลักษณะเพื่อนร่วมงานที่ดีและเป็นกัลยาณมิตร

5. ด้านการระบุนความรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จต่อการบริหารการจัดการความรู้ในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ที่มีประสิทธิผล
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบแบบพหุภาคีด้านการบริหารการจัดการความรู้ของของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการบริหารการจัดการความรู้ในของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชั้นนำ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ.(2554) การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.(2552) **พื้นฐานกระบวนการทัศน์ทางการศึกษา**. พิมพ์ ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- ชนิดา ลือปัญญา(2555). **รูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจแบบพอเพียง กรณีศึกษาตำบลนาข่า อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม**.มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ทศนา เขมมณี .(2552) **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554) **ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พระครูอนุกุลวรรการ ภาสุขกาโม. (2552). **สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในเขตอำเภอยายาดน จังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2553) **การสอนด้วยโครงการ : การเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชวรมนี (ประยูร ธมมจิตโต). (2551). **การคณะสงฆ์กับพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุทิตย อาภากร. (2549). **เครือข่ายธรรมชาติความรู้และการจัดการ**. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข
- พระอุทัย วรรณทอง (2554). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี**. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา (2553). **แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษา**. ศรีสะเกษ : โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา.